

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Sahip ve Başmuharriri:

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

Milâsh GAD FRANKO

TAHRİR HEYETİ

Fuat Hulûsi B. Temyiz Mahkemesi
ikinci hukuk dairesi reisi

Sabri Şakir B. Ad. V. Hukuk İşleri
Müdürü

Mustafa Reşit B. İstanbul Hukuk
Fakültesi Müderrislerinden

Ahmet Refik B. Sabık Temyiz Mah-
kemesi azasından

Ali Kemal B. İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Şarl Kroza İstanbul Hukuk Fa-
kültesi Müderrislerinden

M. Aşıl mester. Paris Hukuk Fa.
Müderrislerinden

M. Şavgran. Paris Hukuk Fa. fahri
Müderrislerinden

M. A. Salem. Hukuku Düvel Mec-
muası tahrir heyetinden

Bahir B. Kavanin ihzari komisyonu
azasından

Hamdi Halim B. Avukat

Adres: Galata Bahtiyar han Avukat Gad Franko Bey yazihanesi

Telefon: Beyoğlu 3009

Bir nüshanın bedeli 35 kuruştur

Bir senelik abonemanı Posta ücretile beraber
400 kuruştur.

Türkiye harici için 500 kuruştur

İSTANBUL

BANKALAR MATBAASI

Haim, Rozio ve Ş^k

1932

HUKUKÎ BİLGİLER MECMUASI

Her ayın on beşinde neşrolunur

TETEBBÜLER

DOCTRINES

Hukukî fikirler :

REFLEXIONS JURIDIQUES

Mesleğimiz hakkında

Baro Riyaseti Zemanındaki himmet ve hizmetleri şükranla yad edilmeğe şayan bulunan muhterem arkadaşımız Lütü Fikri Beyefendi baro mecmuasının mart 932 nüshasında mesleğimize ait şayani dikkat bir makale neretmişlerdir. Filvaki meslekdaşlarımızı alakadar eden mühim ve canlı mes'elelerden biride ücreti vekâletleri mes'elesidir. Heman ekser ahvalde avukatlar ile müekiller arasında ücret mes'elelerinden dolayı ihtilâflar zuhur etmektedir. Bu ihtilâflardan dolayı mes'elenin sülhen ve dostane bir şekilde hal edilememesi yüzünden mahkemelere kadar gidilmenin ne kadar acı olduğunu izaha lüzum yoktur. Lütü Fikri Beyefendi, bu noktayı ancak şu suretle izah etmektedir :

“Bir avukatın düne kadar başbaşa verip müzakere ettiği, muhafazai hukukile meşgul olduğu bir müekkili aleyhinde bu gün ücreti vekâlet için ikamei davaya kalkışması ve bu müvekkilin nevama nankörlüğünü, şükransızlığını mahkemede teşhir etmesi ve ötekinin de bilmukabele düne kadar muhterem bir vekili, mutemedi olan avukat aleyhine ratbu yabis sözlere kalkışması ve hefe — işin en hazın ve müessif tarafı olmak üzere — bunun yine bir avukat vasi-tasile onun ağzile yapabilmesi ve böylece bir avukatı bir avukata

karşı bütûn mesleki haysiyetimizi, şerefimizi muhil bir surette karşı karşıya getirmesi bana pek ağır geliyor demektedir.

Buna çare bulmak üzere Lûtfü Fikri Beyin bulup arkadaşlarına kabul ettirdiği şekil ücret davasını yapan avukata karşı müekkilinin vekâletini derûhte eden diğer avukat evvel emirde baro meclisinde müsaade alması ve işin mahkemelerde değil hakemen hallının temin edilmesi suretinde tebarüz etmiş idi. Bu teamül nizamnameye 65 inci maddenin ilâvesile resmîyet kesp etmiş iken vaktile makamı vekâlet bunu muvafık bulmamış ve ücreti vekâlet isteyen avukata karşı müdafaa lüzumunu his eden müekkilin avukat bulması noktasından müşkülâta uğradılması müdafanın kudsiyetile kabili telif görülmediğinden tasvip edilmemiştir. Lûtfi Fikri Bey halı hazırda Pariste baroca bu şekli hal tetkik edilmekte olduğunu beyan ederek vaktile tutulan taamûlün ihya ve ikmalini tavsiye etmektedir. Bu mütalea pek varit ve pek makuldur, ücret davaları gibi meslek şerefine dokunan bir hal zor tasavvur olunur. Bunun önünü almak üzere mes'elenin aleniyetten kurtarılması lâzımdır. Bunun en salim tarzı hallinin de tahkim usuluna muracaattan başka bir şekil akle gelmez; Bunun için de ya Lûtfi Fikri beyin teklifi veçhile baro nizamnamesine bir maddei mahsusa vaz'ile tahkimi kabul etmeyen müekkilin vekâletini baroda mukayyet bir avukatin tekabbül etmeyeceğini tansis etmek ve yahut daha ileriye vararak bir maddei kanuniye ile ücreti vekâlet davalarının her halde tahkimen hallı lâzım gelüp tarafeyn hakemlerini intihapta uyuşmadıkları taktirde hakemlerin, esasati mevzua dairesinde mahkemece tayin edileceğini tespit etmektir. Bu ikinci şekilde ise usulda mevcut 529 inci maddedeki altı ay müddetin mer'i olmayacağı ve davanın her halde hakemler vasi-tasile halli lâzım geleceğinin tasrihi iktiza edecektir. Bu şekillerden ikincisi daha kat'i olup eğer ona müracaat müşkül ve gayri muvafık görülürse her halde Lûtfü Fikri beyin söylediği şekli kabul etmekte bir mahzur görmemek lâzım gelir.

Avukatlara ait ahkâmî kanuniyeden diğer bir cihet de şayani tetkiktir. Ücreti vekâletin maktu olması ve yüzde ile yapılan

mukavelenin keenlem yekûn olacağı musarahtır. Halbuki eski zamanlarda ba husus Fransadaki an'anelere göre muvafık görülen bu prensibin zamanımızda tatbiki doğru olup olmadığı caî sualdır. Eski an'aneye göre avukat ücret almaz ve ücret davasını kat'iyen ikame edemez idi. Vazifei vekâleti hasbeten lillah, ilim ve hakikat namına yapan bir rahip gibi yapartelekki edilir idi. Bu telekki zamanımıza göre uygun mudur? Hakikatı inkâr etmemek lâzım gelir. Bazı arkadaşların yine yüzde ile harekete mecbur oldukları ve mukavelelerinin hüküm-süzlüğüñü bertaraf etmek için bir çok eşkâl aradıkları görülmektedir. Buna mahal brakmamak ve yüzde üzerinden yapılacak mükavelelerin kıymeti kanuniyesini kabul etmek lâzım gelir.

Kaldi ki netice, bu şart hiç müekkillerin aleyhine değildir. İş olur ki müekkil memnuniyetle yüzde onunu veya fazlasını vermekle dava etmeğe hazır iken nakten veyahut her halde maktu bir ücret vermeğe mecburiyeti halinde ikamei davadan ferağat ediyor. Bazı ahvalde kazanılsa bile bir dava için müekkilin değil ücret vermesi mesarifi muhakemeyi yapmağa iktidarsızlığı hasebile ikame edilemiyor, hatta müruru zamana uğramak tehlikesine maruz kalıyor. Neden böyle bir halde avukat davanın adalet ve kanuna muvafık olduğunu gördüğünde yüzde beş, on, bir nispet tayinile derûhte etmesin! bundan müekkili izrar eden veyahut mesleğimizin şerefine nakise iras eyleyen cihet neresidir.

Bu iki nokta — Yani ücreti vekâlet davalarının tahkimen halli ve vekil ile müekkil arasındaki serbestii mukavele prensibinin ahkâmi umumiye dairesinde kabulü — mesleğimizin inkişafı için elzemdir. Bütün dünyadaki barolar nizamnamelerini tetkik eden kıymetli ve münévver arkadaşımız Hamdi Halim Beyin bu iki mes'ele hakkında mukayeseli bir etüd lüft etmesini rica ederim.

Meclisi inzibatin kıymetli ve muhterem reisinden dahi bu iki noktanın meclisce yeniden tetkikini, mesleğimize karşı perverde ettikleri hissi merbutuyete igtiraren istirham ediyoruz.

İcra ve iflâs kanunu

Baro mecmuasının yine mart 932 tarihli nüshasında avukat Ali Şevket bey biraderimizin bu kanun hakkında uzun bir tetkiki

vardır. Sual şeklinde yazılmış olan mekalenin unvanı manidardır. İcra ve İflâs kanunu düzeltilebilirmi? Bu unvanı okuyan muharririnin hissiyatını heman keşf ediyor: Filvaki mekalenin sonlarında aynen şu cümleleri görüyoruz. (Bu vaziyet karşısında yapacak şey meydandadır. İcra ve İflâs kanunu imkânî tatbiki bulunmayan, tadilât ile düzelmesi de kabil olmayan bir kanundur.) dedikten sonra yarım asırlık tecrübe mahsulu olan eski icra kanununa bazı ilâveler yapmak suretile mes'elenin hallını teklif eylemektedir.

Ali Şevket bey bu neticeye varmak için bir çok mes'eleler gözden geçiriyor : hapis mes'eleşi, taakiplerin iglâki, haciz yolile icranın müşkilâtı, gayri menkul satışlarındaki tezvîrler, iflâs muamelâtının zorlulukları, gösterildikten sonra kanundaki müddetleri gösteren uzun ve enteresan bir liste neşretmektedir. Mekale, kanunu tatbik ile meşgûl ameli bir arkadaşın her günkü hayatı meslekiyesinde tesadûf ettiği müşkülâtın mülhem olduğuna şüphe yoktur.

Kanunun bûs bütün ilgasile eski kanuna avdet yolunun hükümetçe ve meclisteki arkadaşlarca kabul edileceğine aklım kesmiyor. Her halde böyle müdellel bir tetkik yaptığından dolayı tebrike şayan gördüğüm Ali Şevket bey biraderimizin mekalesini Millet meclisindeki arkadaşlarımızın ve adliye encümenimizin ehemmiyetle nazarı dikkata alacakları ümidini beslemeğe hakkımız aşikârdır.

Milâsli

Gad Franko